

ที่มท ๐๘๕๑.๒/ว ๓๖๓๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอักษณาคี กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙

พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยหนาวและกล้วยแดง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓

๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายงานการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยหนาวและกล้วยแดง

ด้วยมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีนจะพัดปกคลุมประเทศไทยตอนบน ส่งผลให้อุณหภูมิและปริมาณน้ำฝนในจังหวัดภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก เริ่มลดลงตามลำดับ ปริมาณการระเหยของน้ำในแหล่งน้ำต่างๆ อยู่ในเกณฑ์สูง ลักษณะดังกล่าวจะทำให้หลายพื้นที่ประสบกับภาวะความหนาวเย็นและภาวะความแห้งแล้งในระยะต่อไปได้ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน สามารถเข้าถึงปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี ประกอบกับ เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่งบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจากกล้วยหนาวและกล้วยแดง จึงขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. การเตรียมการก่อนเกิดภัย

๑.๑ ดำรวจและจัดทำบัญชีข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสภาพพื้นที่เสี่ยงภัย ข้อมูลแหล่งน้ำและลักษณะเก็บกักน้ำ และข้อมูลเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยหนาว เช่น รถยนต์บรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เครื่องดับเพลิง เครื่องสูบน้ำ ทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการและภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยหนาวของประชาชนต่อไป

๑.๒ จัดทำ ซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บน้ำ ฝายต้นน้ำลำธาร (CHECK DAM) เพื่อกักเก็บน้ำในฤดูแล้ง และสำหรับการป้องกันและระงับอัคคีภัย ตลอดจนการจัดหารถยนต์บรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เครื่องดับเพลิงแบบหอบหาม และอุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัยให้กับศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครอง

/ส่วนท้องถิ่น ...

ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทีมกู้ชีพกู้ภัย (One Tambon One Search and Rescue Team : OTOS) ใช้ปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการจัดสิ่งกีดขวางการระบายน้ำ เช่น การขุดลอกท่อระบายน้ำ การกำจัดวัชพืชและผักตบชวาในแม่น้ำลำคลองหรือแหล่งน้ำ และจัดหาพื้นที่รองรับน้ำ (แก้มลิง) เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งด้วย

๑.๓ พิจารณาดังงบประมาณรายจ่าย ขบกลาง ประเภทสำรองจ่าย ให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น และให้นำเงินสำรองจ่ายดังกล่าวไปใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย เป็นลำดับแรก

๑.๔ จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟฟ้า และแผนการแจกจ่ายน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยให้บูรณาการเครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากร และวิธีการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดให้มีการซักซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟฟ้า ที่ได้จัดทำไว้แล้วตามเห็นสมควร เพื่อให้เกิดทักษะและความคล่องตัวในการปฏิบัติ และมอบหมายให้ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมพร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทันท่วงที โดยการให้มีอาสาสมัครเตือนภัยประจำชุมชน “มิสเตอร์เตือนภัย” เพื่อติดตามสอดส่องสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย แล้วจัดหาเครื่องหมายอาบัติสัญญาณแจ้งเตือนภัย รวมทั้งอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมและเพียงพอแก่การระงับเหตุ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ฝึกอบรมจัดตั้งทีมกู้ชีพกู้ภัยไว้เป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น ขอให้เร่งรัดดำเนินการตามนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีทีมกู้ชีพกู้ภัยเป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น อยู่ในการกำกับดูแลของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่อไปด้วย สำหรับแผนการแจกจ่ายน้ำ ขอให้สั่งใช้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนรับผิดชอบประจำจุดแจกจ่ายน้ำกลางประจำหมู่บ้านด้วย

๑.๕ ติดตามสภาพอากาศ น้ำฝน ระดับน้ำในแม่น้ำ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ หรือระดับน้ำทะเลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีแนวโน้มว่าจะประสบภัย ให้จัดตั้งศูนย์เตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหายกย่นหรือภัยแล้งแล้วแต่กรณี เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรังค์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยได้เตรียมรับสถานการณ์ โดยติดตามสถานการณ์ และแผนการดำเนินการของส่วนราชการต่างๆ เช่น แผนการจัดสรรน้ำ แผนการเพาะปลูกพืชของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งรับทราบแนวทางปฏิบัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๖ รณรงค์ให้ประชาชนสำรองน้ำไว้ใช้ให้เพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้ง การใช้น้ำอย่างประหยัด ดำเนินการตามแผนเพาะปลูกพืช การป้องกันและระมัดระวังมิให้เกิดอัคคีภัยและไฟฟ้า การไม่เผาป่า คอขงข้าว ข้าวโพด หรือใบอ้อย การป้องกันและดูแลสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอเพื่อมิให้เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ และทางเดินอาหาร รวมทั้งการป้องกันและระมัดระวังการโจรกรรมทรัพย์สินในช่วงฤดูแล้ง

๑.๗ ร่วมในการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันความขัดแย้งระหว่างประชาชน

๑.๘ จัดทำแนวป้องกันไฟฟ้าและจัดบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าตามที่เห็นสมควร

๑.๕ เร่งรัดการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณให้แล้วเสร็จโดยเร็ว รวมตลอดถึงการซ่อมแซมบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา

๒. การดำเนินการขณะเกิดภัย

๒.๑ ปรับเปลี่ยนศูนย์เตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาวและภัยแล้ง เป็นศูนย์อำนวยการป้องกันภัยและแก้ไขปัญหาภัยหนาวหรือภัยแล้งแล้วแต่กรณี เพื่อประสานการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัยกับศูนย์อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาวหรือภัยแล้งของอำเภอหรือจังหวัดโดยใกล้ชิด

๒.๒ นำเงินงบประมาณที่ได้เตรียมไว้ไปใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นลำดับแรก หากไม่เพียงพอ ก็อาจจะโอนเงินงบประมาณเหลือจ่าย หรือเงินงบประมาณในแผนงาน/โครงการอื่นที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายหรือมีความจำเป็นน้อยกว่าไปตั้งจ่ายเพิ่มเติมได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และหากเงินงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยดังกล่าวยังไม่เพียงพออีก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจขออนุมัติผู้บริหารท้องถิ่นจ่ายขาดเงินสะสมไปช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้ตามความจำเป็นโดยคำนึงถึงฐานะทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

๒.๓ การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓

๒.๔ การจัดหาน้ำสะอาด เพื่อช่วยเหลือประชาชนในการอุปโภคบริโภค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหา น้ำสะอาด ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์ สำหรับผลิตน้ำสะอาด เพื่อบริการประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า และหากหน่วยงานราชการ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคประชาชน นำน้ำสะอาดหรือเครื่องอุปโภคบริโภคไปแจกจ่ายให้แก่ประชาชน ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ในการดำเนินงาน

๒.๕ ระดมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม และที่รับมอบมาจากส่วนราชการอื่นๆ หรือของภาคเอกชนในพื้นที่ หรือขอขีมนจากภาคเอกชนมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยจัดสรรค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าเบี้ยเลี้ยงสำหรับเจ้าหน้าที่ หรือผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติราชการได้ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ จัดให้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนให้มีงานทำในพื้นที่ เพื่อป้องกันการละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำในเมืองใหญ่ เช่น การจ้างแรงงานราษฎรในการดำเนินการตามโครงการในเขตพื้นที่ ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณไว้ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้ในช่วงฤดูแล้ง หรือประสานงานในพื้นที่รับผิดชอบหรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ประชาชนผลิตสินค้าให้แก่โรงงาน

๒.๗ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคก่อนเป็นลำดับแรก แล้วจึงพิจารณาให้การช่วยเหลือประชาชนในด้านการเกษตร การท่องเที่ยว และการอุตสาหกรรม ตามความเหมาะสมต่อไป

๒.๘ ในการให้ความช่วยเหลือน้ำเพื่อการเกษตร หากประชาชนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการจัดหาสำหรับพืชผลการเกษตรที่ได้เพาะปลูกไปแล้วให้เร่งช่วยเหลือเป็นการด่วน เพื่อป้องกันมิให้ผลผลิตของประชาชนเกิดความเสียหาย โดยให้พิจารณาปริมาณน้ำต้นทุนที่จะต้องเตรียมไว้ใช้ในการอุปโภค บริโภค ให้เพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้งด้วย

๒.๙ หากเกิดอัคคีภัยหรือไฟป่า โรคระบาด หรือโรคติดต่อ อันสืบเนื่องมาจากภัยหนาวหรือภัยแล้ง ให้ดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. การดำเนินการหลังเกิดภัย

๓.๑ เร่งสำรวจความเสียหายจากภัยหนาวและภัยแล้ง ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่โดยด่วน หากงบประมาณไม่เพียงพอ ให้ขอรับการสนับสนุนจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ/กิ่งอำเภอ/จังหวัด (ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จ./ก.ช.ภ.จ.) ตามลำดับ

๓.๒ ประสานงานกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ โดยจัดระเบียบและกำหนดพื้นที่การช่วยเหลือตามความจำเป็นเร่งด่วน อย่างเป็นธรรมและเสมอภาค มิให้เกิดความซ้ำซ้อน

๓.๓ เผื่อระวางเรื่องสุขลักษณะและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการป้องกันโรคระบาด และโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นได้

๓.๔ กำชับขามท้องถิ่น ดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินของทางราชการ ประชาชนและผู้ประสบภัย มิให้มีการโจรกรรมและลักขโมย

๓.๕ เร่งฟื้นฟู และส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ภาคหรือเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพ และเป็นการป้องกันการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่

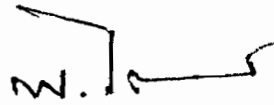
ทั้งนี้ ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยหนาวและภัยแล้ง ขอให้คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ประชาชน สถานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง

-๕-

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก และเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาวและภัยแล้งเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย มีข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอให้จังหวัดรายงานผล
การดำเนินการ ตามแบบรายงานการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยหนาวและภัยแล้ง ส่งกรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น ทุกวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย โดยครั้งแรกให้รายงานในวันที่ ๒๕
ธันวาคม ๒๕๕๑ ทางโทรสารหมายเลข ๐-๒๒๔๑-๕๐๐๐ ต่อ ๔๑๐๓ และ ๔๑๑๒ หรือ E-mail Address :
dla0891_2@thailocaladmin.go.th

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิรพล จิตรปาศวิทย์)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม

โทร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๐๐ ต่อ ๔๑๑๖ โทรสาร ต่อ ๔๑๐๓ และ ๔๑๑๒

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

แบบรายงานการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาย้ายหนาวและภัยแล้ง ปี ๒๕๕๒

จังหวัด .....

งวดประจำวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

[illegible]

.....

(.....)

ตำแหน่ง .....

ลงชื่อ .....ผู้รายงาน

(.....)

ท้องถิ่นจังหวัด .....

หมายเหตุ

๑. รายงานทุกวันที่ ๒๕ ของเดือนจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย
๒. โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๖๙๓๔ หรือ ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๐๒ และ ๔๑๐๓
๓. E-mail Address : dla0891_2@thailocaladmin.go.th